

A munkavállaló már úton van – Társadalombiztosítás a nemzetközi foglalkoztatás új korszakában

Sopron, 2025. szeptember 24–26.
Széll Zoltánné, társadalombiztosítási szakértő

Miért aktuális ma a nemzetközi foglalkoztatás kérdése?

- A munkaerőhiány tartós tényező Magyarországon és egész Európában.
- A határon átnyúló üzleti modellek miatt a vállalatok regionális és globális szinten működnek.
- Új munkavégzési formák terjednek: távmunka, hibrid foglalkoztatás, projektalapú kiküldetés, digitális nomád életforma.

A külföldi munkaerő térnyerése a hazai munkaerőpiacon

Külföldi állampolgárságú alkalmazásban állók létszáma a magyarországi munkáltatók körében*

Ezer fő

120

100

80

60

40

20

0

● EU és EFTA tagállamokon kívüli országok állampolgárai ● EU és EFTA tagállamok állampolgárai összesen

* Munkáltatók teljes köre: alkalmazásban állóval rendelkező vállalkozások, nonprofit szervezetek és a költségvetés teljeskörűen. Teljes és nem teljes munkaidőben alkalmazásban állók, valamint havi 60 munkaóránál rövidebb munkaidőben foglalkoztatottak együtt. Keresetstatisztikai revízió.

Forrás: <https://www.ksh.hu/heti-monitor/foglalkoztatottak-munkanelkuliek.html>

A társadalombiztosítás a nemzetközi foglalkoztatás „láthatatlan hálója”

- A részvétel nem választás kérdése. A világ 170 országában létezik valamilyen állami szintű társadalombiztosítás.
- A TB nemcsak közteherfizetés, hanem jogosultsági rendszer is.
- Kulcstényező: egyszerre határozza meg a munkáltatói költségeket és a munkavállaló ellátási biztonságát.
- A jogszerű, tudatos TB-kezelés nemcsak megfelelés, hanem akár versenyelőny is lehet.

Munkáltatói kockázatok

A társadalombiztosítási kötelezettségek összetett, többszintű rendszer alapján működnek (nemzeti jog, EU szabályok, kétoldalú egyezmények).

- A munkáltató köteles előzetesen vizsgálni, mely állam szociális biztonsági joga alkalmazandó (a joghatóság megállapítása ugyanakkor hatósági feladat).

Helytelen meghatározás esetén kockázat:

- biztosítási jogviszony (ellátási jogosultság) hiánya vagy jogalap nélküli kettőzése
- társadalombiztosítási közteher nem megfelelő fizetése
- hatósági szankciók, bírságok

Nemzeti szabályozás Magyarországon

Társadalmi szintű részvétel:

- Kötelező: minden magyar állampolgár, valamint Magyarországon munkát végző más természetes személy számára.*

A társadalombiztosítási kötelezettséget:

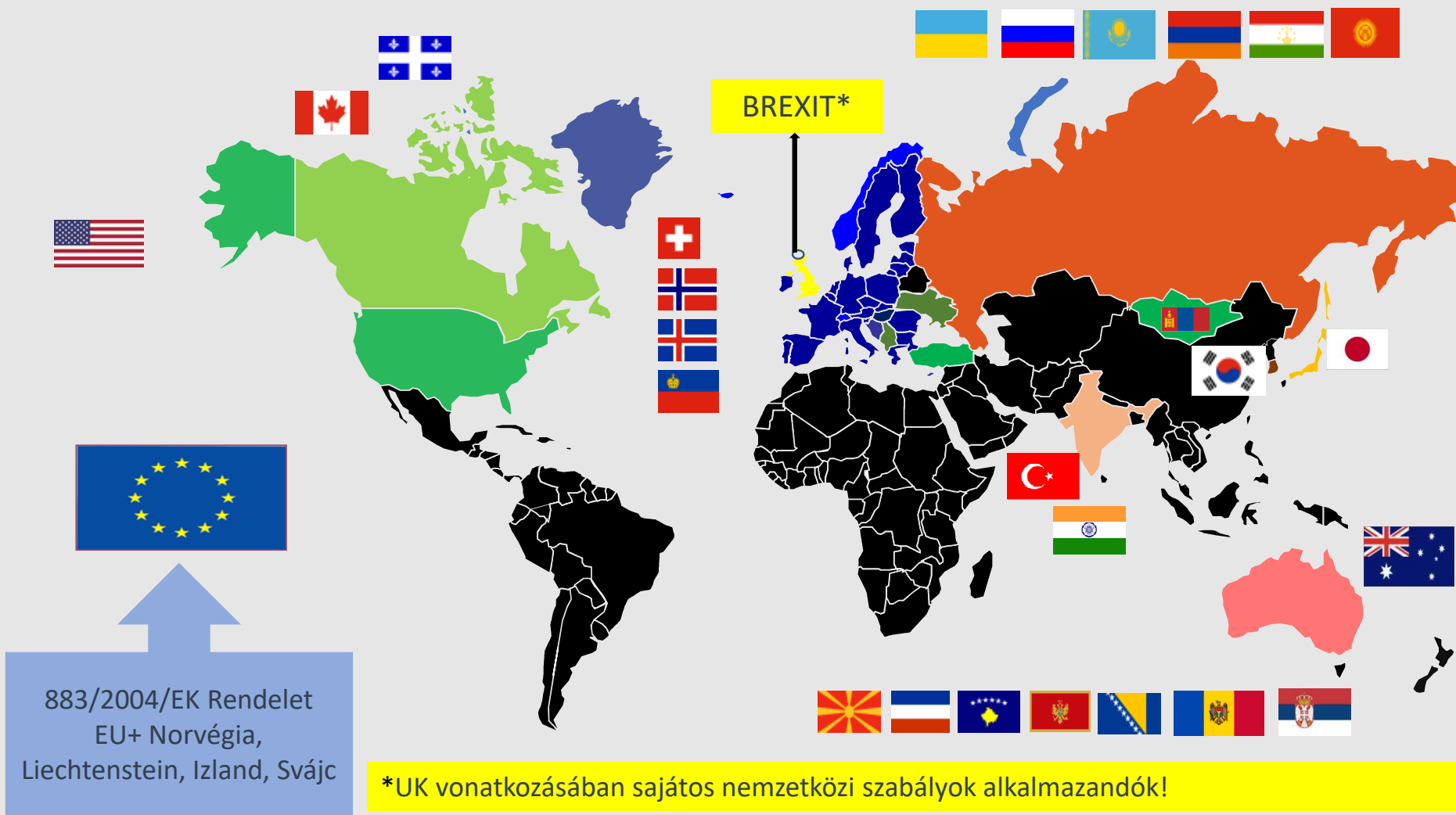
- a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek,
- nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó személyre az egyezmény szabályai szerint kell teljesíteni.

* A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben meghatározottak szerint.

Útmutató szabályok: EU és kétoldalú egyezmények

EU-koordináció	Bilaterális szociális biztonsági egyezmények
<p>Jogszályi alap:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 883/2004/EK rendelet (alaprendelet) • 987/2009/EK rendelet (végrehajtási rendelet) <p>Alapelv: Egy személy – egy rendszer (egy állam joghatósága)</p> <p>Főszabály:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lex loci laboris (a munkavégzés helye szerinti biztosítás) • kivételek: kiküldetés, több államban végzett munka, stb.	<p>Országoként eltérő → mindig egyedileg vizsgálendő</p> <p>Két fő típus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Egy joghatóság elvét követő (mint EU) • Kettős biztosítást megengedő <p>Az egyezmények mindig rögzítik:</p> <ul style="list-style-type: none"> → a biztosítási kötelezettséget → a kivételeket (pl. kiküldetés) <p>Régebbi, területi elvű egyezmények esetén:</p> <div data-bbox="1243 1225 1550 1310"></div> <p>speciális szabályok alkalmazandók</p>

EGT államok és „egyezményes” országok

Az alkalmazandó szabályrendszer kiindulópontja

EGT – állam
polgára

kétoldalú
nemzetközi
egyezménnyel*
érintett állam
polgára

harmadik
állam* polgára

A biztosítási kötelezettséget meghatározó további körülmények

---

- Tényleges munkavégzés helye
- Munkavállaló lakóhelye
- Munkáltató székhelye
- Több országban / több munkáltatónál történő munkavégzés
- Speciális foglalkoztatási formák: kiküldetés, távmunka, munkaerő-kölcsönzés, csoporton belüli kiküldetés
- Az érintett államok közötti kapcsolat (EU koordináció, bilaterális egyezmény, harmadik ország)

**A kihívás nem az elméletben, hanem a
gyakorlatban rejlik**

igazolás és távmunkavégzés

Van igazolás –
Megnyugodhat a munkáltató?
Nem biztos!

A1

Coordination of Social Security Systems

Certificate concerning the Social Security legislation which applies to the holder
EU Regulations 883/04 and 987/09 (*)

INFORMATION FOR THE HOLDER

This certificate concerns the social security legislation which applies to you and confirms that you have no obligations to pay contributions in another State.

Before you leave the State where you are insured to go to another State to work, make sure you have the documents which entitle you to receive the necessary benefits in kind (e.g. medical care, treatment in hospital, and other) in the State where you are working.

- If you are staying temporarily in the State where you are working, ask your health care institution for the European Health Insurance Card (EHIC). You must show this card to your health care provider if you need benefits in kind during your stay.
- If you are going to be living in the State where you are working, ask your health care institution for the S1 form and submit it as soon as possible to the competent health care institution of the place you are going to work.

*Provisionally the insurance institution in the State of stay will also provide additional benefits in the event of an accident at work or an occupational disease.

1. PERSONAL DETAILS OF THE HOLDER

1.1 Personal Identification Number

☐ Female ☐ Male

1.2 Surname

1.3 Forenames

1.4 Surname & forename at birth

1.5 Date of birth

1.6 Place of birth

1.7 Nationality

1.8 Address in the State of residence

1.8.1 Street, N°

1.8.2 Post code

1.8.3 Town

1.8.4 Post code Country code

1.9 Address in the State of stay

1.9.1 Street, N°

1.9.2 Post code

1.9.3 Town

1.9.4 Country code

2. MEMBER STATE LEGISLATION WHICH APPLIES

2.1 Member State

2.2 Starting date

2.3 Ending date

☐ 2.4 The certificate applies for the duration of the activity

☐ 2.5 The determination is provisional

(*) Regulations (EC) No 883/2004 and 987/2009 articles 11 through 16 and 19, of the European Parliament and of the Council. A "State" or a "Member State" is any European Union country, Greenland, Liechtenstein, Norway and Switzerland.

©European Commission

1/3

A munkáltató kötelezettsége a koordinációs szabályok alapján

„A munkáltató, amelynek bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye nem az illetékes tagállam területén található, a munkavállalóra vonatkozó jogszabályok szerinti valamennyi kötelezettségét teljesíti, beleértve különösen az e jogszabályok által előírt járulékfizetési kötelezettséget, úgy, mintha bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye az illetékes tagállamban lenne.

Az a munkáltató, amely nem rendelkezik telephellyel az alkalmazandó jogszabályok szerinti tagállamban, valamint a munkavállaló megállapodhat, hogy ez utóbbi a munkáltató járulékfizetési kötelezettségeit annak nevében végrehajthatja, nem érintve a munkáltató alapkötelezettségeit. A munkáltató az ilyen megállapodásról értesítést küld e tagállam illetékes intézményének.”

[Rendelet 21. cikk]

A bilaterális egyezmények rejtett kihívása

- Az „*egy állam joghatósága*” elvén alapuló egyezményeknél merül fel a probléma.
- Ha a munkáltató olyan igazolást kap, amely a munkavállalót a másik állam joghatósága alá utalja → Magyarországon megszűnik a társadalombiztosítási kötelezettség.

Gyakorlati következmény:

- Magyarországon nincs biztosítási jogviszony, járulékfizetés és szociális hozzájárulási adó.
- A munkáltatónak a másik állam társadalombiztosítási szabályaihoz kell igazodnia.

Határokon átnyúló távmunka

Magyar munkavállaló harmadik országban

Saját elhatározásból dolgozik külföldön:

- Nem keletkezik biztosítási jogviszonya Magyarországon.
- Fennállhat az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettség.

Magyar munkáltatónak végez távmunkát:

- Biztosított marad a magyar TB-törvény szerint.
- A járulékalapra speciális szabályok vonatkozhatnak.
- 2025. július 1-től: A családi járulékkedvezmény – az egyéb feltételek teljesülése esetén – érvényesíthető.

Helyi munkavállaló harmadik országban magyar munkáltató részére

---

- Nincs érvényes szociális biztonsági egyezmény.
- A TB-kötelezettség a munkavégzés helyén, például **Kínában** merülhet fel.
- A magyar munkáltatónak meg kell ismernie és alkalmaznia a helyi TB-szabályokat.

Nincs lehetőség eltérésre!

Ez komoly jogi és adminisztratív kockázatot jelent, ami gyakran helyi szakértő igénybevételét és további költségeket von maga után.

Kockázatos rugalmasság

EU-koordináció hatálya alatt

Főszabály: a munkavégzés helyén

A távmunka nem kiküldetés

TB. kötelezettség

Kétoldalú szociális biztonsági egyezményrel érintettség esetén

Jellemzően szintén a munkavégzés helyén

Munkáltatói kockázat

Hibás minősítés → jogsértés

Magyar munkáltató: → kiszervezett adminisztráció → helyi bejelentési + járulékfizetési* kötelezettség

A megoldás kulcsa: a proaktív cselekvés

A kivétel lehetősége

- A jogszabályok (EU-s rendelet és bilaterális egyezmények) lehetőséget biztosítanak az általános "*munkavégzés helye*" szabálytól való eltérésre.

Időben kezdeményezett eljárás

- A munkáltató és a munkavállaló közösen nyújtják be a kérelmet a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőhöz (NEAK) **a munkavégzés megkezdése előtt**.
- A kérelem alapján indul az eljárás.

Jogbiztonság és egyszerűsítés

- A hatóságok közös megegyezése jogbiztonságot teremt.
- A munkáltató elkerülheti a külföldi regisztrációt, és a TB-kötelezettség Magyarországon teljesíthető.

Az eredmény: hivatalos dokumentum az alkalmazandó jogról.

Út a jövőbe: A TWS (Telework Social Security) keretmegállapodás

---

- A Koordinációs Rendelet (883/2004/EK) 16. cikkére épülő új keretmegállapodás (TWS) lehetővé teszi, hogy az aláíró államok egyedi eltéréseket alkalmazzanak a távmunkát végző munkavállalók és munkáltatóik esetében, bizonyos feltételek teljesülése esetén.

A megállapodás lényege, hogy a munkavállaló továbbra is abban az országban maradhat biztosított, ahol a munkáltatója be van jegyezve.

- A TWS megállapodás azokra a munkavállalókra vonatkozik, akiknek lakóhelye és a munkaadójuk székhelye vagy telephelye két különböző, de aláíró államban van.

Megjegyzés: a prezentáció készítésének időpontjában (2025. szeptember 21.) Magyarország nem szerepel a TWS-t aláíró államok között.

**A nemzetközi szabályok helyes alkalmazása nem
adminisztratív teher, hanem befektetés a
jogbiztonságba és a munkaerőpiac
versenyképességébe – a munkavállalók és a
munkáltatók közös jövőjébe.**